

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoCsp/36/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123203731
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8123203731.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, XXX XX D., zastúpenému JUDr. Monikou Marjanovičovou, so sídlom Urbánkova 1562/6, 040 01 Košice, proti žalovanému: VOLKSWAGEN Finančné služby Slovensko s.r.o., IČO: 31 341 438, so sídlom Vajnorská 98, 831 04 Bratislava - Staré Mesto, zastúpenému JUDr. Elenou Štefančíkovou, so sídlom Veternicová 1, 841 05 Bratislava, o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 9Csp/40/2023-41 zo dňa 15.06.2023, takto

rozhodol:

- Z a m i e t a návrh na prerušenie konania.
- P o t v r d z u j e rozsudok vo výrokoch I. a III.
- P r i z n á v a žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100%, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

- Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1650€ a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100% a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov.“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie konštatoval, že v prejednávanej príhode zo strany žalobcu došlo k iniciovaniu súdneho konania z dôvodu vydania bezdôvodného obohatenia a splnenia povinnosti prevodu motorového vozidla, v ktorom bol úspešný. Žalobca úspešne uplatnil porušenie jeho práva garantovaného ako Zákonom o ochrane spotrebiteľa, tak aj Občianskym zákonníkom, o čom svedčí rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 8Csp/46/2019 zo dňa 03.09.2021. Pri určovaní výšky primeraného finančného zadostučinenia súd prvej inštancie prihliadal na výšku žalovaným získaného bezdôvodného obohatenia vo výške cca 2.712 eura ako aj na nesplnenie povinnosti prevodu vlastníctva značnej hodnoty - osobného motorového vozidla. Žalobcom požadované zadostučinenie v sume 1.350 eur za bezdôvodné obohatenie a 300 eur za nesplnenie povinnosti

prevodu súd prvej inštancie považoval za primerané. Súd nepriznal primerané finančné zadosťučinenie za vyslovenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov, keďže išlo o otázku predbežnú k otázke bezdôvodného obohatenia a preto výroky č. II. a IV. rozsudku OS Prešov sp. zn. 8Csp/46/2019 posudzoval ako celok.

Súd prvej inštancie dodal, že pokiaľ ide o obranu žalovaného spochybňujúcu správnosť rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 8Csp/46/2019 v spojení s potvrdzujúcim krajským rozsudkom, na túto prihladať nemohol z dôvodu ich záväznosti, čo znamená, že v prejednávanej veci okresný súd nie je súdnou inštanciou, ktorá by správnosť uvedených rozsudkov mohol preskúmať, čo len ako predbežnú otázku.

3. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Žalobca v konaní plne úspešný (výška plnenia závisela od úvahy súdu, preto plný úspech je daný úspechom v základe nároku) má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

4. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov I. a III. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b),d) a f) CSP. Podľa presvedčenia žalovaného je predmetné zákonné ustanovenie potrebné vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní o tom, či sa prizná primerané finančné zadosťučinenie a v akej výške je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, t.j. strany sporu, ale aj ostatné okolnosti, ktoré majú na daný konkrétny prípad vplyv. Súd prvej inštancie pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal výlučne zo sumy priznaného bezdôvodného obohatenia vo výške 2.712,82 eura v základnom konaní, bez ohľadu na uvádzané skutkové tvrdenia žalovaného, ktoré neboli zo strany žalobcu popreté, a ktoré nespochybniteľne mali charakter individuálnych okolností prípadu, keďže žalovaný poukazoval na zjavnú nezákonnosť súdnych rozhodnutí v základnom konaní. Žalovaný je presvedčený o tom, že žalobcovi nielen nehrozila, ale ani reálne nevznikla z dôvodu na strane žalovaného žiadna ujma, zo strany žalobcu nebol preukázaný žiaden zásah do osobnej či majetkovej sféry žalobcu, na podporu odôvodnenia výšky uplatňovaného primeraného zadosťučinenia nepredložil žalobca žiadne dôkazy, ani žiadne neoznačil, na podklade čoho sa javí nárok vo výške uplatňovanej v tomto konaní ako neodôvodnený.

Poukázal na to, že nie je medzi stranami sporné, že uzavreli dňa 22.07.2014 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovaný žalobcovi finančný úver vo výške 18.849,60 eura účelovo určený na financovanie časti kúpnej ceny osobného motorového vozidla zn. Nová E. F. G. H., VIN: I., rok výroby 2014, farba čierna metalíza. Povinnosťou žalobcu v postavení dlžníka bolo takto poskytnutý finančný úver vrátiť žalovanému dohodnutým spôsobom, a to v pravidelných mesačných splátkach v období 6 mesiacov. Neoddeliteľnou súčasťou pôvodnej zmluvy bol aj splátkový kalendár, v ktorom sa žalobca oboznámil s celkovou výškou jednotlivých šiestich splátok a ich splatnosťou. V prípade splátok s poradovým číslom 1. až 5. bol žalobca povinný uhrádzať len poistenie motorového vozidla vo výške 100,60 eura mesačne v súlade s článkom V ods. 9 Všeobecných zmluvných podmienok Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a v prípade splátky s poradovým číslom 6. to bola suma vo výške 18 950,20 eura. Na základe žiadosti žalobcu sa strany sporu dňa 22.01.2015 dohodli na zmene doby a výšky splatnosti pohľadávky z pôvodnej zmluvy, ktorú tvorila časť 6. splátky vo výške poskytnutého úveru, t.j. vo výške 18 849,60 eura a uzavreli Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 862911 (Dodatok k Pôvodnej zmluve). Predmetom pokračujúcej zmluvy tak bol záväzok žalobcu vrátiť žalovaným poskytnutý úver a tiež uhrádzať poistenie Motorového vozidla, a to všetko v 72 pravidelných mesačných splátkach zo splatnosťou stanovenou na 22. deň v mesiaci, pričom posledná 72. splátka bola splatná 22. 12. 2020 tak, ako preukazuje splátkový kalendár k pokračujúcej zmluve, t.j. žalobca realizoval každý mesiac jedinú úhradu tvorenú dvoma nárokmi. Pokiaľ by aj žalovaný v základnom konaní prijal konštatovanie súdu prvej inštancie o absencii obligatórnych náležitostí úverovej zmluvy, v dôsledku čoho by bol poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov, vznikla by žalobcovi povinnosť vrátiť žalovanému len výlučne sumu poskytnutého úveru. Pokiaľ súčasťou žalobcom uhrádzaných platieb na účet žalovaného bolo v rozhodnom čase nielen splátka úveru, ale aj splátka poistného tak, ako v celom konaní (i v základnom konaní) tvrdil žalovaný a nebolo to medzi stranami sporné, je nutné akceptovať záver, že je poistné aj súčasťou sumy 2.712,82 eura a táto suma tak nemôže predstavovať sumu bezdôvodného obohatenia v celom rozsahu. V tomto súdnom konaní ide o zásadný argument žalovaného vo vzťahu k žalobcom uplatňovanej výške finančného zadosťučinenia. Žalovaný má za to, že nielen vzhľadom na charakter a stupeň porušenia práv a povinností a individuálne okolnosti celého sporu, výšku primeraného finančného zadosťučinenia nie je možné považovať za adekvátnu a spravodlivú. Naopak, s poukazom na právnu teóriu ide nepochybné o neprimeranú sankciu voči veriteľovi.

Ďalej žalovaný príkladom poukázal na účelové konanie žalobcu v podobe zámerného uvádzania nepravdivých tvrdení s cieľom poškodiť žalovaného. Žalobca vo svojej žalobe v článku III. ods. 5 uviedol, že žalovaný: „spôsobil komplikácie ohľadom osobného motorového vozidla, za ktoré žalobca uhradil poistné vo výške 150 EUR ročne, napriek tomu, že táto povinnosť bola na žalovanom.“ Toto tvrdenie absolútne nezodpovedá dokazovaniu vykonanému v základnom konaní, nezodpovedá ani skutkovému stavu v zmysle uzavretých úverových zmlúv medzi žalobcom a žalovaným v postavení veriteľa. Žalovaný tieto tvrdenia poprel a vyvrátil vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe, keď uviedol, že poistné motorového vozidla preukázateľne hradil žalovaný až do pôvodného termínu ukončenia zmluvy, pričom poslednú úhradu realizoval dňa 22.01.2021. Pokiaľ teda uhradil poistné žalovaný, neuhradil ho žalobca, t.j. žalobca neuvádzal skutkové tvrdenia v tomto smere pravdivo. Žalobca vedome uvádzal nepravdivé tvrdenia s cieľom sa neoprávnene obohatiť, čo podporuje aj samotná skutočnosť, že žalobca svoje tvrdenia v tomto smere nepreukazoval žiadnym dôkazným prostriedkom, dokonca naň ani neodkazoval. Takéto konanie žalobcu však celkom jednoznačne je možné označiť ako rozporné s dobrými mravmi a preukazujúce zámer žalobcu poškodiť žalovaného a na jeho úkor sa bezdôvodne obohatiť. Takéto konanie však nemôže požívať právnu ochranu.

Ďalej žalovaný má oprávnenú obavu, že súdne rozhodnutia vydané v základnom konaní sú nezákonné, čo by v konečnom dôsledku mohlo ovplyvniť aj rozhodnutia v tomto súdnom konaní, keďže vychádzajú podľa názoru žalovaného z nezákonných rozhodnutí ako výsledku pôvodného základného súdneho konania. Žalovaný zastáva názor, že dovolacie konanie v tomto smere vyrieši otázku, ktorá má zásadný význam a vplyv aj na meritórne rozhodnutie v tomto súdnom konaní. Z dôvodu, aby do času rozhodnutia Najvyššieho súdu SR o uplatnenom dovolaní žalovaného nedochádzalo k ďalším nadbytočným súdnym konaniam týkajúcim sa rovnakej veci medzi identickými stranami sporu, predkladá žalovaný návrh na prerušenie tohto konania. Vyhovením návrhu a prerušením konania navyše žalobca nebude na svojich právach žiadnym spôsobom ukrátený. Pokiaľ by sa odvolací súd nestotožnil s návrhom žalovaného na prerušenie prebiehajúceho konania, vzhľadom na vyššie uvedené tvrdenia a skutočnosti žalovaný žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napádanej časti v zmysle ustanovenia § 389 CSP zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. K odvolaniu sa písomne vyjadril žalobca. Uviedol, že žalobca ako spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože Zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie len v prípade vzniku ujmy, ale už aj vtedy, keď jej ujma v nadväznosti na porušenie práva spotrebiteľa vzniknúť mohla. Samotné vyvolanie stavu žalovaným, na základe ktorého by žalobcovi ako spotrebiteľovi ujma mohla vzniknúť, je jedným z predpokladov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Priznané finančné zadosťučinenie vo výške 1.650 eur, je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý uzavrel so žalobcom zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktoré boli bezúročné a bez poplatkov, žalovaný sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil o sumu 2 712,82 eura a taktiež žalovaný odmietal uskutočniť prevod osobného motorového vozidla zn. Nová E. F. G. H., VIN: I., rok výroby 2014, farba čierna metalíza, na žalobcu. Zo strany žalovaného tak došlo k niekoľkým porušeniam práv žalobcu. Vzhľadom k uvedenému navrhol aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, ako vecne správne potvrdil v súlade s § 387 CSP a zároveň uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania.

6. V duplike k vyjadreniu žalobcu žalovaný uviedol, že žalobca vo svojom podaní nereflektuje žiadnu skutočnosť uvádzanú v odvolaní žalovaného, opakovane predkladá už skôr vyjadrené identické tvrdenia a neuvádza žiadnu novú skutočnosť, ku ktorej by sa žalovaný už skôr nevyjadril vo svojich doterajších podaniach, ústnych prednesoch, či samotnom odvolaní.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie a návrh na prerušenie konania žalovaného nie sú dôvodné.

8. V odvolacom konaní žalovaný navrhol konanie prerušiť do rozhodnutia Najvyššieho súdu SR o dovolaní vo veci Krajského súdu Prešov sp. zn. 2CoCsp/22/2022 z 22.03.2023, ktoré

sa viedlo v súvislosti so základným konaním Okresného súdu Prešov 8Csp/46/2019 o určenie neplatnosti spotrebiteľských zmlúv, bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov a vydanie bezdôvodného obohatenia.

9. Podľa § 164 CSP, ak súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdneho alebo správneho konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

10. V nadväznosti na citované zákonné ustanovenia odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že Civilný sporový poriadok diferencuje medzi obligatívnym prerušením konania (§ 162 a § 163 CSP) a fakultatívnym prerušením konania (§ 164 CSP). Ako jediný fakultatívny dôvod na prerušenie konania normuje CSP dôvod, že prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd samotný dal na takéto konanie podnet. Fakultatívne prerušenie konania znamená také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenie dostupnými procesnými prostriedkami, čo priamo vyplýva z dikcie ust. § 164 CSP, a až tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Rozhodujúcim hľadiskom tu bude zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania bude predstavovať skôr reštriktívnu výnimku ako pravidlo. Hlavnými kritériami pre posúdenie vhodnosti prerušenia konania podľa § 164 CSP sú vhodnosť, dĺžka konania, právo sporových strán na rýchlu a účinnú ochranu aj v intenciách článku 17 CSP, zamedzenie prípadných odlišných rozhodnutí, aj súdov o tej istej otázke na podklade zhodných skutkových okolností a hospodárnosť konania. Súd o prerušení konania rozhoduje uznesením, a pokiaľ preruší konanie, vo výroku stanoví, dokedy bude konanie prerušené.

11. Ústavný súd SR vyjadril v uznesení č. k. II. ÚS 220/09-15 zo dňa 02.06.2009 názor, že dovolacie konanie nie je zákonnou prekážkou postupu konania taxatívne vymedzenom v § 107 až § 111 OSP, a preto všeobecný súd nemôže nekonať a nerozhodovať vo veci len z dôvodu, že v súvisiacom spore je začaté dovolacie konanie, a to ani na základe ust. § 109 ods. 2 písm. c/ CSP, pod ktoré nemožno subsumovať mimoriadny opravný prostriedok, na základe ktorého sa začína dovolacie konanie.

12. V zmysle ustálenej súdnej praxe, ako aj názoru Ústavného súdu SR, ktorý síce bol vyslovený za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, avšak je ho možné analogicky uplatniť aj za účinnosti Civilného sporového poriadku, platí, že dovolacie konanie nie je zákonnou prekážkou postupu konania taxatívne vymedzenou v § 162 ods. 1 CSP, a preto všeobecný súd nemôže nekonať a nerozhodovať vo veci len z dôvodu, že v súvisiacom spore je začaté dovolacie konanie, a to ani na základe ust. § 164 CSP, pod ktoré nemožno subsumovať mimoriadny opravný prostriedok, na základe ktorého sa začína dovolacie konanie.

13. Dovolanie predstavuje mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu, pričom dovolanie nemá suspenzívne účinky, pretože jeho podaním sa zo zákona neodkladá právoplatnosť ani vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia. Z toho dôvodu nemožno bez ďalšieho konštatovať, že prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie vo veci.

14. Odvolací súd preto s poukazom na právny názor Ústavného súdu dospel k záveru, že v danej veci nie je daný dôvod na prerušenie konania, pokiaľ žalovaný argumentuje len podaným odvolaním, keďže rozhodnutie, proti ktorému bolo podané dovolanie, je právoplatné. Z uvedených dôvodov návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol.

15. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

16. So zreteľom na obsah odvolania žalovaného bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok I. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie vyhovel čiastočne žalobe, ako aj súvisiaci výrok III. o trovách konania. Keďže výrok II., ktorým bolo žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá žalovaný

odvolaním nenapadol, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

17. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov a námietok žalovaného, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

18. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej ako „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), upravujúce práva spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za porušenie zodpovedá.

19. „Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.“ (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019).

20. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu primeraného finančného zadosťučinenia v celkovej výške 1.950 eura titulom úspešného uplatnenia (bránenia) svojich spotrebiteľských práv v spore vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8Csp/46/2019, v konaní o určenie neplatnosti spotrebiteľských zmlúv, bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov a vydanie bezdôvodného obohatenia.

21. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní bolo preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok v zmysle ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Tvrdenie žalobcu o úspechu v základnom konaní bolo preukázané rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 8Csp/46/2019 zo dňa 03.09.2021, ktorým bola vyhodená žaloba v časti o určenie, že spotrebiteľské úvery poskytnuté na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 843385 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 22.7.2014 a Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 862911 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 22.1.2015 je bezúročný a bez poplatkov, o uloženie povinnosti vydať žalobcovi sumu 2.712,82 eura titulom bezdôvodného obohatenia v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a o uloženie povinnosti žalovanému uskutočniť prevod osobného motorového vozidla zn. Nová E. F. G. H., VIN: I., rok výroby 2014, farba čierna metalíza, na žalobcu v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Rozsudok Okresného súdu Prešov bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoCsp/22/2022-214 z 22.03.2023. Za tohto stavu sa odvolací súd stotožnil so súdom prvej inštancie, že v tejto veci základ nároku je daný. Bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie.

22. Pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení, na ktoré dodávateľovi nárok nevznikol, či už v dôsledku neplatnosti právnych úkonov, neprijateľnosti zmluvných podmienok, alebo nedodržania zákonných náležitostí zmlúv o spotrebiteľskom úvere a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

23. Odvolací súd je toho názoru, že spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože Zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie len v prípade vzniku ujmy, ale už aj vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práva spotrebiteľa vzniknúť mohla. Samotné vyvolanie stavu žalovaným, na základe ktorého by žalobcom ako spotrebiteľom ujma mohla vzniknúť, je jedným z predpokladov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Spotrebiteľ nie je povinný odôvodňovať vzniknutú ujmu a stav právnej neistoty, prípadne uvádzať iné skutočnosti týkajúce sa nároku na primerané finančné zadosťučinenie bezprostredne v konaní, v ktorom bolo vyslovené porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už čo i len hrozba vzniku ujmy. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy.

24. Základom pre určenie sumy peňažného zadosťučinenia je primeranosť a súd túto sumu určí na základe vlastnej úvahy. Je teda posudzovaná podľa subjektívnej povahy a zohľadňuje všetky skutočnosti, ktoré viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Tak to bolo aj v prejednávanej veci, keď súd prvej inštancie považoval za adekvátnu a primeranú výšku finančného zadosťučinenia v sume 1.650 eur. Vo veci 8Csp/46/2019 je zrejmé, že žalobca v základnom konaní okrem iného žiadal od žalovaného zaplatať sumu bezdôvodného obohatenia vo výške 2.712,82 eura a tento nárok okresný súd posúdil za dôvodný v plnom rozsahu. Súd prvej inštancie správne zohľadnil zásadu primeranosti vo vzťahu k výške priznaného bezdôvodného obohatenia v základnom konaní a priznal vo vzťahu k tomuto úspešnému nároku v základnom konaní ako primerané finančné zadosťučinenie polovicu z tejto sumy, t.j. vo výške 1.350 eur.

25. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovaného, že dohodnuté poistné je súčasťou sumy 2.712,82 eura a táto suma tak nemôže predstavovať sumu bezdôvodného obohatenia v celom rozsahu odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie konštatuje, že je viazaný pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení právoplatným rozhodnutím Okresného súdu Prešov v pôvodnom základnom konaní 8Csp/46/2019. Rovnako sa to týka aj odvolacej námietke žalovaného ohľadne tvrdenia o účelovom konaní žalobcu v podobe zámerného uvádzania nepravdivých tvrdení s cieľom poškodiť žalovaného, keď žalobca vo svojej žalobe v článku III. ods. 5 uviedol, že žalovaný: „spôsobil komplikácie ohľadom osobného motorového vozidla, za ktoré žalobca uhrádzal poistné vo výške 150 EUR ročne, napriek tomu, že táto povinnosť bola na žalovanom“. Pričom toto tvrdenie podľa žalovaného absolútne nezodpovedá dokazovaniu vykonanému v základnom konaní, nezodpovedá ani skutkovému stavu v zmysle uzavretých úverových zmlúv medzi žalobcom a žalovaným v postavení veriteľa. Okresný súd Kežmarok dospel vo svojom právoplatnom rozsudku k záveru o povinnosti žalovaného uskutočniť prevod osobného motorového vozidla na žalobcu. Odvolací súd ani vo vzťahu k tomuto úspešnému nároku v základnom konaní nepovažuje za neprimeranú sumu priznaného primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 300 eur.

26. Pokiaľ teda súd prvej inštancie priznal žalobcovi celkovo sumu primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1.650 eur a vo zvyšku zamietol, odvolací súd považuje túto sumu za primeranú a zodpovedajúcu okolnostiam tohto prípadu. Cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od recidívy a na upustenie od porušovania spotrebiteľských práv, a to uložená suma predstavuje.

27. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo výroku I. a súvisiacom výroku III. postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

28. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).